

קוֹנְטֵרַס

צו השעה

יעזרר ויחזק את נשמות ישראל על ענינים מאד
דחופים, שנצרכים לכל אחד בְּחַיֵי יום יום, ואשרי
מי שיקים את כל זה, ויראה בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל
מַעֲשֵׂה יָדָיו.

*

בְּנוֹי וּמְיֻסָּד עַל-פִּי דְבָרֵי
רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפּוּן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּגְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבִּי נְחֶמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָגִיס לִיה
רַבִּי נְחֶמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,

וּמִשְׁלָב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֶהר הַקְּדוֹשׁ.

*

הוֹבָא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: בְּעֵתִים הַלְלוּ
שְׁהַמִּינִים וְהַזֵּדִים וְהָעַרְב־רַב לְמַנְיָהֶם
מִתְפַּשְׁטִים בְּעוֹלָם, צוּ הַשָּׁעָה לְהַחֲרִידִים
לְדַבֵּר ה' רַק לְגִלוֹת אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּעוֹלָם, וְלִמְלֵא אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ עִם
הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִשׁוּם
פְּגַע וְנִגַּע, שֶׁהֵם כָּלֵל הַרְמָאִים וְהַצְּבוּעִים,
שְׁעוֹשִׂים מַעֲשֵׂה זְמָרִי וּמִבְקָשִׁים שָׂכָר
כְּפִינְחָס, אָסוּר לְהִתְחַשֵּׁב בָּהֶם כָּלֵל, רַק
לְגִלוֹת אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוֹי
רַב.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תרנח)

קוֹנְטָרַס

צו השעה

.א

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְהִתְחַזֵּק עִכְשָׁו
בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִרְגְּלוּ אֶת עֲצַמְכֶם
לְדַבֵּר בֵּינֵיכֶם רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית,
שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְדַבֵּר גְּדוּל וְדַבֵּר קָטָן לֹא
נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמְּאֲצִיל הָעֲלִיוֹן.
וּכְשֶׁאַתֶּם תִּרְגְּלוּ אֶת עֲצַמְכֶם לְדַבֵּר רַק דְּבוּרֵי
אֲמוּנָה בְּבֵית, עַל-יְדֵי-זֶה תָּבֹא בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל
מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם, כִּי "אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת" (מְשָׁלִי
כח, כ), מִי שֶׁמִּתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה, נִמְשָׁכוֹת עָלָיו בְּרָכוֹת
וַיִּשְׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת, וְכֵן זֶה יַעֲזֹר לָכֶם בְּאוֹרְהָ בְּבֵית,
כִּי כְּשֶׁחַיִּים עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יֵשׁ שְׁלוֹם בְּבֵית,

כי תמיד מזכירים את שם השם, איך שהקדוש-
 ברוך-הוא נמצא כאן בבית, והכל ממנו יתברך, וזה
 יעזור לכם בתייכם הפרטיים שאף פעם לא תריבו
 ביניכם, ולא תבקרו אחד את השני, וכן זה יועיל
 ויעזור לילדיכם, כי כשהילדים רואים ושומעים
 שההורים מדברים תמיד רק מהקדוש-ברוך-הוא,
 איך שהכל אלקות, ואלקות זה הכל, וכל מה
 שקורה בבית או בעולם זה רק ממנו יתברך, ושם
 שמים שגור בפיכם, על-ידי-זה גם הילדים גדלים
 בריאים בנפשם ובשכלם, והם נשמרים מכל מיני
 תטאים ושטיות הנמצאות עכשו ברחובות; כי
 ברגע שבבית יש יסוד חזק מאד של אמונה
 פשוטה בו יתברך, על-ידי-זה גם הילדים גדלים
 בריאים בנפשם ובשכלם, ומקבלים כח להמשיך
 בחיים, ולהתמודד עם כל מיני בעיות שהאדם
 נתקל בהן בזה העולם; כי באמת האמונה היא דבר
 גדול מאד, וכל התורה כלה יסוד באמונה, כמו
 שכתוב (תהלים קיט, פו): "כל מצותיך אמונה", כל
 המצוות מביאות את האדם לאמונה בבורא כל
 העולמים; כי בזה שאדם מקיים את רצונו יתברך,
 על-ידי-זה נעשה לו צנור שנשפך עליו אור וזיו
 וחייות ודבקות הבורא יתברך שמו, ומכל שכן

כְּשֶׁמְדַבְּרִים דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית מִמֶּנּוּ
 יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה כָּל הַבַּיִת נִתְמַלֵּא אוֹר וְחַיּוֹת,
 וַיֵּשׁ שֶׁקֵּט גַּפְּשִׁי, וְקוֹנִים לְעֶצְמָם אֶת מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת
 לְסָבֵל אֶת כָּל הַבָּא עֲלֵיהֶם; כִּי בּוֹ בְּרַגַע שֶׁאָדָם
 מִחֲדִיר בְּעֶצְמוֹ אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיִּוְדַע
 וַיַּעַד אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְדוּמָם, צוּמַח,
 חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עֲצָמֵי חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
 וְהַכֵּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲזִי יְכוּלִים לְסָבֵל וְלַעֲבֹר עַל
 הַכֵּל, אֲפֹלוֹ אֶת הַמְּצָבִים הַכֵּי קָשִׁים. וְכִשְׁהִילָדִים
 רוֹאִים שֶׁהַהוֹרִים רְגוּעִים וְאֵינָם צוֹעֲקִים, וּמְכַל שֶׁכֵּן
 אֵינָם מְשַׁתּוֹלְלִים וְאֵינָם מְרַבִּיצִים לִילְדֵיהֶם, אֲזִי הֵם
 גְּדֻלִים בְּרִיאִים בְּנִפְשָׁם, בְּרוּחָם וּבְשִׁכְלָם, וּמְצַלִּיחִים
 בְּחַיֵּיהֶם, כִּי גַם הֵם קוֹנִים לְעֶצְמָם אֶת הַמְּדָה הַיְקָרָה
 הַזֹּאת שֶׁל סְבָלָנוֹת וְשֶׁקֵּט גַּפְּשִׁי; הֵיחֵד שֶׁהִילָדִים
 מְחַקִּים תָּמִיד אֶת הַהוֹרֵיהֶם, וְמָה שֶׁשׁוֹמְעִים בַּבַּיִת זֶה
 מָה שֶׁהֵם מְדַבְּרִים (סְפָה נו:), וְכָל מָה שֶׁרוֹאִים בַּבַּיִת
 כִּף הֵם מְתַנְהָגִים; וְעַל-כֵּן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, רְאוּ
 לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְכֶם בְּיוֹתֵר בְּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיוּ רְגִילִים תָּמִיד לְדַבֵּר בֵּינֵיכֶם מִמֶּנּוּ
 יִתְבָּרַךְ, וְכֵן תְּדַבְּרוּ עִם יְלָדֵיכֶם מֵאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה
 שֶׁהַכֵּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְתַחֲיוּ וְתַחֲזִקוּ וְתִאֲמָצוּ
 וְתִשְׁמַחוּ אוֹתָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכּוּ לְהַקִּים מְשֻׁפָּחָה

נְהַדְרַת, וְהַבְּרָכָה וְהַהֲצִלָּה תְהִינָה מְצוֹיֹת
 בְּבֵיתְכֶם, וּמִכָּל שֶׁפֶן שֶׁלֹא תִקְרַב לְבֵיתְכֶם שׁוֹם
 מִחֲלָקֶת וּמְרִיבוֹת, וְשׁוֹם נִגַע וּפְגַע רַע; כִּי בְּרָגַע
 שְׂמַחְחֻזְקִים בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְחַיִּים רַק
 עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה נִצּוּלִים מִהֶמוֹן
 צָרוֹת. כִּי כָל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים שְׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם,
 זֶה רַק מִחֲמַת הַכְּפִירוֹת וְהָאֲפִיקוֹרְסוֹת, שְׁעָקְרוּ אֶת
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִחַיֵּיהֶם הַפְּרָטִיִּים, וְחוֹשְׁבִים
 שֶׁהַכֹּל טָבַע מְקַרָּה וּמִזָּל, חֵס וְשָׁלוֹם, וּמִזֶּה בָּאוֹת
 כָּל הַקְּלָלוֹת וְהַצְּעָקוֹת, הַמְּרִיבוֹת וְהַמְּחַלְּוֹקוֹת,
 הַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת וְהַבְּלִבוּלִים, וְהַהֲפָאוֹת שְׂמַכִּים אֶת
 הַיְלָדִים וּמְחַעֲצָבָנִים עֲלֵיהֶם; כִּי הַמְּאֲמִין הָאֱמֵתִי
 שְׂיִוָּדַע וְעַד אֲשֶׁר הַכֹּל מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ
 צוֹפֶה וּמַבִּיט וּמְשַׁגֵּחַ עַל כָּל דְּבַר פְּרָטִי, אֲזִי הוּא
 לֹא הָיָה מְשִׁתּוֹלֵל וְלֹא הָיָה צוֹעֵק, וְלֹא הָיָה מְהַפֵּךְ
 אֶת הַבַּיִת לְגִיּהֲנוּם.

לְזֹאת אֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם מְאֹד, בְּנֵי וּבָנוֹתֵי
 הַיְקָרִים, תִּתְחַזְּקוּ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיוּ
 רְגִילִים לְדַבֵּר בֵּינֵיכֶם רַק מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַכֹּל הוּא
 בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְהוּא יִתְבָּרַךְ בְּוַדַּאי יַעֲזֹר לָנוּ
 וְהוּא אֵל טוֹב, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (תְּהִלִּים קמ"ה, ט): "טוֹב

הוי"ה לכל ורחמיו על כל מעשיו", ואפלו פשעובר איזה משבר או צרה, חס ושלום, גם-כן תאמינו, אשר "בכל צרתם לו צר" (ישעיה סג, ט), והוא יתברך נמצא בתוך הצרה, והכל בהשגחה פרטי פרטית, וצריכים לחזור על הפסוק (דברים לב, יח): "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול, צדיק וישר הוא"; וכשתהיו חזקים בזה, אז תזכו לעבר על הכל, ומה גם שילדיכם יראו הנהגה כזו שאתם חיים רק עם הקדוש-ברוך-הוא, וישמעו רק דבורי אמונה והשגחה פרטית, זה יחדיר במחם הקטן ובשכלם הפעוט גם-כן מידת האמונה, וכך גם הם יגדלו באוירה של אמונה, וכשתבגרו הם יהיו ילדים מצלחים ברוחניות ובגשמיות; מחמת שהיסוד שקבלו בבית הנה רק אמונה בהקדוש-ברוך-הוא, ועל-ידי-זה הם תמיד יהיו סבלניים וצנועים וענוים, ויחיו את חייהם בהשקט, בצניעות ובענוה, ותרוו מהם הרבה נחת בזה ובבא; כי האמונה הקדושה בו יתברך, היא היסוד בכל היהדות, ואל יהיה דבר זה נקל בעיניכם, כי בעוונותינו הרבים, מאז שגלינו מארצנו, ונחרב בית מקדשנו, גדלדה האמונה, וראו בחוש שאותם מאחינו בני ישראל שהחזיקו

בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, זְכוּ לְהַקִּים דּוֹרוֹת וְדוֹרֵי
דּוֹרוֹת, שֶׁהַמְּשִׁיכוֹ אֶת שְׁלֹשֶׁת הַזָּהָב שֶׁקִּבְּלָנוּ
מִמֶּשֶׁה רַבָּנוּ כְּפִי שֶׁקִּבַּל מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּהַר
סִינַי, וְאוֹתָם שֶׁהִיטָה אֲמוּנָתָם לְקוּיָה וְהִלְכוּ אַחַר
רוּחַ הַזְּמַן, לְבִסּוּף נִתְבּוֹלְלוּ וְנִטְמְעוּ בֵּין הַגּוֹיִים,
רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְלֹא נִשְׁאָר מֵהֶם כְּלוּם, וְזֶה הָיָה
בְּכָל הַדּוֹרוֹת, וּבְכַפָּרֵט בַּדּוֹר הַזֶּה, אֲשֶׁר בָּאוּ רְשָׁעִים
אֲרוּרִים, עַרְב־רַב הַמְדַבְּרִים בְּרִישׁ גְּלִי נִגְדוּ יִתְבַּרֵךְ
יִתְבַּרֵךְ, וּמַחְלָלִים שֶׁבַת בְּפִרְהֶסְיָה, וּמֵאֲכִילִים
טְרֵפוֹת וְנִבְלוֹת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּשֵׁר הַחֲזִיר
וְהַשְּׁפָנִים, בְּשֵׁר חַמּוּרִים וּגְמָלִים, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן,
וְהַתִּירוּ אֶת הָעֲרִיּוֹת, וְהַשְׁקוּץ וְהַתְּעוּב וְהַנְּאוּף הֵם
בְּרִישׁ גְּלִי, בְּעֵת כְּזוֹאת צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּיִתְרָה שְׂאֵת
וּבְיִתְרָה עַז בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּלְהִתְחַבֵּא רַק
אֶצְלוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלִידַע שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַיֶּה
וּמְהַיֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמַח,
חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ,
וְאֵף שֵׁי שֶׁהַרְבֵּה דְּבָרִים שָׂאִין מְבִינִים, אֵיךְ אֵלוֹ
הָרְשָׁעִים עוֹשִׂים חַיִל, שְׁחוֹפְרִים קְבָרִים וְזוֹרְקִים אֶת
עֲצָמוֹת הַמֵּתִים הַחוּצָה, וְהַעֲצָמוֹת מִנְּחוֹת כְּדָמֵן עַל
פְּנֵי הַשָּׂדֶה בְּלִי שׁוּם רָגֶשׁ וּבְלִי שׁוּם רַחֲמָנוּת וּבְלִי
טַפַּת בּוֹשָׁה, וְאֵיךְ רוּמְסִים אֶת כָּל הַקְדוּשׁ לְעַם

יִשְׂרָאֵל, וַיֵּשׁ לָהֶם כַּחוֹת עֲצוּמִים, עִם כָּל זֹאת
 כְּשֶׁאָדָם מַחֲזִיק אֶת עֲצָמוֹ בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, וַיּוֹדַע וַיַּעַד שֶׁהַכֹּל זֶה נִסְיוֹנוֹת שְׂמַנְסִים
 אוֹתָנוּ לְרֵאוֹת אֵל מִי נִפְנָה בְּעֵת צָרָה וּמָרָה כְּזוֹ, אִז
 מִתְחַזְּקֵת הָאִמוּנָה בְּיִתְרָה שְׂאֵת וּבְיִתְרָה עֵז, כִּי בְּפִרוּשׁ
 גָּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן לַה), שֶׁהוֹלֵכֵת
 אֶפִיקוֹרְסוֹת גְּדוּלָה עַל כָּל הָעוֹלָם, וְאֲשֶׁרִי מִי
 שִׁיחֲזִיק אֶת עֲצָמוֹ בְּאִמוּנָה בְּעֵתִים הַלְלוּ. וְאָמַר:
 אֶף-עַל-פִּי שֶׁאֲנִי מְדַבֵּר וּמְסַפֵּר לְפָנֶיכֶם שֶׁתְּהִיָּה
 אֶפִיקוֹרְסוֹת גְּדוּלָה בְּעוֹלָם, וּמְלַמְעָלָה יִפְתָּחוּ אֶת
 אַרְבּוֹת הַשָּׁמַיִם וַיִּשְׁפְּכוּ כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת
 וְאִמוּנוֹת כּוֹזְבוֹת, אֲבָל זֶה לֹא יוֹעִיל, כִּי הַכֹּל הוּא
 בְּשִׁבִיל הַבְּרוּר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּנִיָּאל יב, י): "יִתְבָּרְרוּ
 וַיִּתְּלַבְּנוּ וַיִּצְרְפוּ רַבִּים וְהִרְשִׁיעוּ רָשָׁעִים"; אֲשֶׁרִי מִי
 שִׁיחֲזִיק אֶת עֲצָמוֹ בְּעֵתִים הַלְלוּ בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל כָּל מֵה שֶׁנֶּאֱרָע בַּחוּץ, אֲלָא
 יַחֲנֹךְ אֶת יְלָדָיו בְּדַרְךְ הַתּוֹרָה וְהִירָאָה הַמְּסוּרָה לָנוּ
 מִדּוֹר דּוֹר, וַיִּחֲזִק אֶת עֲצָמוֹ בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּלִי
 שׁוּם חֲכָמוֹת וְהַשְּׂכָלוֹת כָּלָל, וְכֵן יִנְהִיג אֶת בֵּיתוֹ,
 שְׂאִז יִזְכֶּה לַעֲבֹר עַל הַכֹּל, וַיְהִי הַשְּׁלוֹם וְהָאֱהָבָה
 מְצוּיִים בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, וַיְלַדְדוּ יִגְדְּלוּ בְּרִיאִים בְּנִפְשָׁם
 וּבְרוּחָם וּבְשִׁכְלָם, וַיְהִי מְצַלְחִים מְאֹד, כִּי בְּבֵית

שְׁמַתְחִזְקִים בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שָׁם שׁוֹרָה
הַשְּׂקֵט הַנִּפְשִׁי וְהַשְּׁלוֹה וְהַשְּׁלוֹם הָאֲמִתִּי, וְחַיִּים
חַיִּים מְצֻלְחִים; אֲשֶׁרִי בֵּית שְׁחַיִּים בּוֹ עִם אֲמוּנָה
פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר לְרֹב טוֹב הַצָּפוֹן יִזְכֶּה בָּזֶה
וּבְבֹא.

ב.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִיָּנִי
אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְּׂמֻחָה הִיא
הַיְסוּד בְּקִיּוֹם הַבַּיִת וּבְקִיּוֹם הָאָדָם בְּכָל־לַיּוֹת
וּבְפֶרְטִיּוֹת, כִּי טָבַע שֶׁל אָדָם שְׁנִמְשֹׁךְ תָּמִיד אַחֲרֵי
הַעֲצָבוֹת וְהַדְּפֹאוֹן, כִּי רַב יְסוּדוֹ שֶׁל הָאָדָם הוּא
נִמְשֹׁךְ מִיְסוּד הָעֶפֶר, שְׂמֻשָׁם נִמְשָׁכֶת הַעֲצָבוֹת
וְהַעֲצָלוּת וְהַדְּפֹאוֹן, וְעַל־כֵּן צָרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִיָּנִי
פְּעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּבֵית שֵׁישׁ בּוֹ
אֲוִירָה שֶׁל שְׂמֻחָה, אֲזִי יֵשׁ בּוֹ אֶהְבָּה אֲמִתִּית וְהִבְנָה
הַדְּדִית, וְחַיִּים בְּיַחַד חַיִּים שְׂקֻטִים וְשִׁלוּם
וּמִיִּשְׁבִּים, לֹא־כֵן בְּבֵית שְׂהַעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת
וְהַדְּפֹאוֹן מְצוּיִים שָׁם, אֲזִי כָּל הַבַּיִת מְהַפֵּךְ, וַיֵּשׁ
מְרִיבוֹת וּקְלָלוֹת וְאֲלִימוֹת וְהַשְּׁפָלוֹת, אֲשֶׁר מְשָׁם
בָּאוֹת כָּל הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם, וְכֵן בַּחוּץ

כְּשֶׁאָדָם תָּמִיד מְדַכָּא בְּדַכְאוֹן, וּמְמַרְמֵר בְּעֲצָבוֹת
 וּבְמַרְירוֹת, אֲזִי הוּא מְסַתְּפֵל עַל כָּל דָּבָר בְּצָבֵעַ
 שְׁחֹר, וְכָל מָה שֶׁקּוֹרָה בְּעוֹלָם הוּא רַק רוּאָה הַפּוּקָה,
 וְהַדְּמִיוֹן שֶׁלוֹ עוֹבֵד שְׁעוֹת נוֹסְפוֹת, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ
 שֶׁכָּל־מִי כִּנְגְדוֹ, וּמְסַתְּפֵל עַל כָּל אֶחָד בְּחֶשֶׁד כְּאִלוֹ זֶה
 רוּצָה לְהַפִּילֵנִי בַּפֶּת, אוֹ זֶה רוּצָה לְסַדֵּר אוֹתִי, אוֹ
 זֶה רוּצָה לְהַשְׁפִּיל אוֹתִי וְכַדּוּמָה כָּל מִינֵי הַדְּמִיוֹנוֹת
 שֶׁנִּכְנָסִים בְּאָדָם, שֶׁהֵם הוֹרְסִים לוֹ אֶת כָּל הַחַיִּים.
 וְרוּאִים דָּבָר זֶה בְּחוּשׁ, שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁכָּל-כֶּף
 מְמַרְמֵרִים בְּעֲצָבוֹת וּבְדַכְאוֹן עַד שֶׁמְסַתְּפֵלִים עַל כָּל
 אֶחָד בְּמַרְירוֹת וּבְעֲצָבוֹת, וְחוּשְׁדִים בּוֹ כְּאִלוֹ הֵהוּא
 רַק רוּצָה לְהַכְנִיעַ אוֹתִי, וּכְאִלוֹ הֵהוּא רַק רוּצָה אֶת
 רַעְתִּי, וּבִאֲמַת הַכֹּל רַק הַדְּמִיוֹן וְרַעוֹת רוּחַ, אֵף אֶחָד
 אֵינוֹ חוֹשֵׁב מִמֶּה, כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ אֶת הַבְּעִיּוֹת שֶׁלוֹ
 בְּזֶה הָעוֹלָם, וְכָל הַדְּמִיוֹנוֹת שֶׁנִּכְנָסִים בָּהֶן, זֶה רַק
 מִחֲמַת הָעֲצָבוֹת וְהַמַּרְירוֹת וְהַדַּכְאוֹן שֶׁנִּכְנָסוּ בָּהֶן.
 וְעַל-כֵּן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, אִם אַתֶּם רוּצִים לְחִיּוֹת
 חַיִּים עֲרָבִים וְנִעְיָמִים, עֲלִיכֶם לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי
 פְּעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, שֶׁבְּבֵיתְכֶם תִּשְׁרָה תָּמִיד הַשְּׂמִחָה.
 תִּרְאוּ לְחִזֵּק אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי, וְתִשְׁמְחוּ בְּיַחַד, וְתַעֲשׂוּ
 אֶת עֲצַמְכֶם כְּאִלוֹ אַתֶּם שְׂמֵחִים, וְזֶה יָבִיא אֶתְכֶם
 לְשְׂמִחָה, וְתִצְחִיקוּ אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי בְּאִפְּן שֶׁתָּמִיד

תהיה בבית אורה של שמחה והרחבת הדעת, ואז
 תראו איך שהבית שלכם יהיה מברך, כי השמחה
 היא הברכה הכי יקרה של האדם, ולהפך העצבות
 והדפאון זה הקללה הכי גדולה בחיי האדם, ולכן
 תשתדלו בכל מיני אפנים שבעולם שישמע קול
 ששון וקול שמחה בתוך ביתכם, ואם בביתכם
 תשרה רק שמחה, אז ילדיכם גם-כן יגדלו באורה
 של שמחה, ותמיד יהיו שמחים ועליזים, וירגישו
 את עצמם הכי מאשרים, כי ילדים הגדלים בבית
 של שמחה הם מצלחים מאוד, והם מישבים
 וחכמים ופקחים מאוד, כיון שהשמחה מרחבת את
 הדעת, לא-כן אם הבית מהפך ושורה בעצבות
 ובמרירות ובדפאון, במריבות ובקללות, אז גם
 הילדים נכנס בטבעם שיהיו עצבניים, ושרויים
 בעצבות ובמרירות ובדפאון, ואינם קולטים את
 למודם, והם לא מצליחים עם החברה, ונסגרים
 בתוך עצמם, ומשם נמשכות כל הבצרות, והכל
 מפני שהבית מהפך ושורה בעצבות ובמרירות
 ובדפאון. וכמו-כן בחוץ אם הילדים רואים
 שההורים תמיד בדפאון ובעצבות, ורבים עם
 השכנים ועם כל אחד, ומדברים רק נגד כל מי
 שבא נגדם, אז גם הילדים הולכים באותו טבע,

וגם הם גדלים עם מדת השנאה ששונאים את כל
 אחד, שזה בעצמו מדכא אותם יותר, כי כל מה
 שאדם נכנס בעצבות ובמרירות ובמרה שחורה,
 יותר נכנסת בו מדת השנאה והקנאה על זולתו,
 והוא רב וחולק עם זולתו. כי אי אפשר לחלק
 ולריב עם זולתו אלא כשנכנסת בו מדת הקנאה
 והשנאה, אחרת אף פעם אדם לא יריב עם זולתו,
 כי מה יש לאדם עם זולתו, הלא הקדוש-ברוך-הוא
 ברא את העולם בשביל כל הברואים, ולא שיך
 שאחד יתפאר שהוא יותר גדול מהשני או הוא
 יותר חכם מהשני, כמו שאמרו חכמינו הקדושים
 (סנהדרין לז.): בשביל זה ברא הקדוש-ברוך-הוא את
 האדם יחידי, שלא יאמרו שאבי גדול מאביה, אלא
 צריכים לדעת שכל הברואים והנבראים הם
 ברואים ונבראים ממנו יתברך, ומה שיך שאחד
 יגביה את עצמו ויתנאה על זולתו, שכל זה בא
 מעצבות ומרירות ודכאון שנכנסת בו, שמשם
 נובעת הקנאה והשנאה על זולתו, וזה מה שהורס
 לו את החיים והילדים יורשים את הטבע הזה
 מההורים, לא-כן אם ההורים מתחזקים במדת
 השמחה ותמיד שמחים ועליזים, ולא מסתכלים על
 אף אחד, ולא אכפת להם שום דבר, רק הם דבקים

בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַרֵךְ, וַיִּוְדָעִים אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָּיו
 יִתְבַרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וְהוּא
 יִתְבַרֵךְ מִחַיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיָּים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה,
 וְדוּמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם כִּסָּא לְאֱלֻקוֹתוֹ
 יִתְבַרֵךְ, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֲלוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם,
 וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ אֶלָּא
 מִהַמְּאֻצִּיל הָעֲלִיּוֹן, מִי שֶׁמְכַנִּים בְּעֲצָמוֹ יְדִיעוֹת אֱלוֹ,
 הוּא תָּמִיד שָׁשׁ וְשִׂמְחָה עַל נַעַם חֶלְקוֹ, וְאֵף פַּעַם אֵינוֹ
 מְקַנָּא בְּאֵף אֶחָד, וְכָל שֶׁכֵּן שְׂאִינוֹ שׁוֹנֵא אֶת אֵף
 אֶחָד, הוּא חַי אֶת הַחַיִּים שְׁלוֹ, וְהוּא שִׂמְחָה בְּחֶלְקוֹ
 שְׁמֵרְגִישׁ אֶת הַגֵּן-עֵדֶן בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאֶת זֶה הוּא
 מוֹרִישׁ לִילְדָיו, וְאֵז כֻּלָּם מְאֻשְׁרִים. לְזֹאת, בְּנֵי
 וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, רְאוּ מָה לְפָנֵיכֶם, תְּתַחֲזְקוּ עוֹד
 הַיּוֹם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתִרְקְדוּ מֵרַב שִׂמְחָה,
 וְתִשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד שֶׁבְּבֵיתְכֶם יִשְׁמַע קוֹל שִׁשׁוֹן וְקוֹל
 שִׂמְחָה וְקוֹל נְגִינָה, וְגַם תִּרְקְדוּ עִם יְלָדֵיכֶם בְּאֶפֶן
 שֶׁבְּבֵית תְּהִיָּה אֲוִירָה שֶׁל שִׂמְחָה, וְאֵל תִּרְחִיקוּ אֶת
 הַשִּׂמְחָה לְמַחֵר, אֶלָּא זְכְרוּ מָה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (מְדַרְשׁ תְּנַחֲוּמָא שְׁמִינִי): אֵין הַשִּׂמְחָה
 מִמְּתַנֶּת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשִּׂמְחָה הַיּוֹם שִׂמְחָה
 לְמַחֵר; וְעַל-כֵּן רְאוּ לְשִׂמְחָה עוֹד הַיּוֹם הַזֶּה, וְתִשְׁנוּ
 אֶת דִּרְכְּכֶם הַמְרָה וְהָרָעָה שֶׁהִרְגַּלְתֶּם אֶת עֲצַמְכֶם

בָּה, וְתִהְיוּ שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים, וְתַחֲדִירוּ בְּתוֹךְ יְלַדְיְכֶם
 אֶת מִדַּת הַשְּׂמֵחָה, וְעַל-יַד־זֶה יִתְרַחֵב לְבַבְכֶם וְלֵב
 יְלַדְיְכֶם, וְתֵאָהָבוּ אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְתִזְכּוּ לְדַבֵּק
 אֶת עַצְמְכֶם בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְהַשְּׂמֵחָה תָּבִיא לָכֶם כָּל מִינֵי
 הַצְּלָחָה בְּעוֹלָם, כִּי מִי שֶׁהוּא תָּמִיד שְׂמֵחַ, הָרִי הוּא
 מִצְלִיחַ. וְאִם תַּחֲדִירוּ בְּעַצְמְכֶם אֶת דְּבַר־אֱלֹהִים, אֲזִי
 לֹא תִפְסְדוּ לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, כִּי
 הַעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת וְהַדְּפָאוֹן הַזֶּה הוֹרְסִים אֶת הָאָדָם
 וּמְאַבְדִים לוֹ אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה וְאֶת הָעוֹלָם הַבָּא גַם
 יַחַד. לְזֹאת הָיוּ חֻכְמִים וּפְקָחִים, וְתִשְׁנוּ אֶת
 הַנְּהִגוֹתֵיכֶם, וְתִהְיוּ כְּכֹר הַיּוֹם בְּשְׂמֵחָה, וְתִזְכְּרוּ שֶׁזֶה
 "צו השָׁעָה" לְהִיּוֹת עֹשֵׂה בְּשְׂמֵחָה, וְאֶפְלוּ
 שְׂעוּבָרִים עֲלֵיכֶם צָרוֹת וְיִסוּרִים וּמְכָאוּבִים
 וּמְרִירוֹת, מִחֲלוּקוֹת וְחֹבוֹת, קִטְנוֹת וְחֲלִישוֹת
 הַדַּעַת, בְּרָגַע שֶׁתִּתְחַזְּקוּ לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה וְתִרְקְדוּ
 מְרַב שְׂמֵחָה, וְתִשְׂמְחוּ אֶת יְלַדְיְכֶם, וְשִׁנִּיכֶם בְּיַחַד
 תִּשְׁלִימוּ בֵּינֵיכֶם, אֲזִי יִפְתַּח לָכֶם עוֹלָם אַחֵר לְגַמְרִי;
 אֲשֶׁרִי מִי שֶׁשָּׂם אֶת דְּבַר־אֱלֹהִים אֶל תוֹךְ לְבוֹ, וְאֲזִי
 לֹא יִפְסִיד כָּלֵל.

ג.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, תִּשְׁתַּדְּלוּ לַעֲשׂוֹת חֶסֶד
אֶחָד עִם הַשְּׁנִי, כִּי כָּךְ אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
לְיִשְׂרָאֵל: חֲבִיב עָלַי חֶסֶד שֶׁאַתֶּם גּוֹמְלִים זֶה עִם זֶה
יוֹתֵר מֵאֲלֶף עוֹלוֹת שֶׁהַקָּרִיב לְפָנַי שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ
(יִלְקוּט הוֹשַׁע, רָמְזוֹ תְּקָרֵב); כִּי אֶצְלוֹ יִתְבַּרֵּךְ מְאֹד מְאֹד
חֲשׂוּבָה מֵדַת הַחֶסֶד שֶׁאֶחָד גּוֹמֵל עִם הַשְּׁנִי, וּבִעֵת
בְּרִיאַת הָעוֹלָם קִטְרָגוֹ הַמְּלֵאכִים לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא שָׁלָא יִבְרָא אֶת בְּנֵי-הָאָדָם, אָמַת אָמְרָה
שָׁלָא יִבְרָא, שְׁכָלוֹ שְׁקָרִים, אֲבָל חֶסֶד אָמַר יִבְרָא,
שֶׁהוּא גּוֹמֵל חֶסֶד; כִּי זֶה טֹבֵעַ טוֹב שֶׁל אָדָם שֶׁהוּא
גּוֹמֵל חֶסֶד עִם זולָתוֹ, וְלֹא יִגְמַל אָדָם חֶסֶד עִם
זולָתוֹ אֲלֵא כִּשֶׁהוּא זוֹכֶה לְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת
בוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּמִכִּיר בְּחֶסְדּוֹ יִתְבַּרֵּךְ שֶׁגַם הוּא בְּעֶצְמוֹ
וְעַם כָּל מְשַׁפְּחָתוֹ חַיִּים עַל חֶסֶד, וְשֶׁהוּא צָרִיךְ אֶת
חֶסְדּוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּכָל רִגַע וְרִגַע, כִּי אָדָם לֹא יוֹדֵעַ מַה
מְחַכֶּה עָלָיו, וְעַל-כֵּן בָּזָה שְׁאָדָם עוֹשֶׂה חֶסֶד עִם
הַשְּׁנִי, זֶה סִימָן שֶׁהוּא מִכִּיר בְּחֶסְדּוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְלִהְפֹּךְ
— כְּשֶׁאָדָם אֲכֹזֵר, זֶה סִימָן שֶׁהוּא אֵינוֹ מִכִּיר בְּחֶסֶד
שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה עִמּוֹ. וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
אָמְרוּ (יְרוּשָׁלַיִם תַּעֲנִית, פָּרָק ד'): "וּבְצֵל יָדַי כְּסִיתִיךָ"

(ישעיה נא, טז), זו גמילות חסדים, שכל העוסק בגמילות חסדים זוכה לישיב בצלו של הקדוש-ברוך-הוא. זה עקר שבת של בר ישראל שהוא רחמן ובישן וגומל חסד, כמאמרם ז"ל (יבמות עט.); שלשה סימנים יש באמה זו, הרחמנים ובישנים וגומלי חסדים; ועל-פן בזה שאדם גומל חסד עם השני ומרחם עליו, סימן שהוא מתבייש מהקדוש-ברוך-הוא, אבל ברגע שאין לו מידת הרחמנות, ואיננו גומל חסד, זה סימן שאין לו בושה מפני הקדוש-ברוך-הוא, כי אמונתו לא ברוחה ומזככת. לזאת ראו, בני ובנותי היקרים, להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ועל-ידי שתעשו חסד אחד עם השני הקדוש-ברוך-הוא יעשה אתכם חסד, כי צריכים להרגיל את עצמו להתחיל עם החסד בתוך הבית, שיעשה הבעל חסד עם אשתו והאשה תעשה חסד עם בעלה, ושניהם יעשו חסד עם ילדיהם, וכך יחדירו בילדים את מידת החסד הטוב והאהבה, ועל-ידי-זה הם יגדלו פריאים בנפשם ובשכלם.

ובכלל, טוב מאוד שתרגילו את עצמכם בקיום מצוות מעשיות, לעשות הרבה מצוות בכל יום, כי

מה ישאר מהאדם? רק המצוות שזכה לעשות בכל
 יום, כי הקדוש-ברוך-הוא נתן לנו תרי"ג מצוות
 (יש מאות ושלש עשרה מצוות), רמ"ח מצוות
 עשה ושס"ה מצוות לא תעשה, וכשאדם זוכה
 לקיים מצוות עשה, ממשיך על עצמו אור וזיו
 וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו; כי יש לאדם
 רמ"ח איברים, ועל-ידי כל מצוה ומצוה שאדם
 מקיים הוא ממשיך חיות לאותו איבר, ולהפך יש
 לאדם שס"ה גידים, וכשאדם נשמר מלעבר על
 עברה, אז הוא מונע מעצמו כל מיני מחלות
 שבאות בתוך הגידים; ולכן ראו, בני ובנותי
 היקרים, להרבות במצוות. ואמרו חכמינו
 הקדושים (שמות רבה, פרשה לב, סימן ו'): עושה אדם
 מצוה אחת הקדוש-ברוך-הוא נותן לו מלאך אחד,
 עושה שתי מצוות הקדוש-ברוך-הוא נותן לו שני
 מלאכים, עושה הרבה מצוות הקדוש-ברוך-הוא
 נותן לו חצי מחנהו, ועל-כן תשתדלו ביותר להזהר
 לקיים מצוות בכל יום, להשמר לא לאכל שום בשר
 פגולים, ומכל שכן בשר החזיר והשפן, החמור
 והגמל, שמטמטמים את המוח והלב והדעת. וראו
 מה שקורה עכשו בארצנו הקדושה, שהערב-רב
 ממלאים את כל הארץ בשר פגולים, נבלות

וטרפות, אשר אין יודעים מי השוחטים, ומה גם
 שנפתחים בכל יום חניות שמוכרים חזיר בריש
 גלי, ובשר שפנים חמורים וגמלים, רחמנא
 לישזבן, ודבר זה מטמטם את המח ואת הלב,
 ומביא את כל המחלות שבעולם, ובפרט מחלת
 הסרטן באה כשאדם אינו נזהר מלאכל מאכלים
 כשרים. ועל-כן, בני ובנותי היקרים, שמרו עצמכם
 ביותר לאכל רק מאכלים כשרים, ועל-ידי-זה תהיו
 בטוחים שתהיו בריאים. ואמרו חכמינו הקדושים
 (שיר השירים רבה, פרשה ו', סימן ד'): הקדוש-ברוך-הוא
 מחזיר להם לישראל ואומר להם, אל תנבלו
 עצמכם בדבר רע, ואני נותן לכם שכר טוב, כי בזה
 שאדם נזהר במה שהוא אוכל, הקדוש-ברוך-הוא
 משלם לו שכר טוב בגשמיות, שהוא בריא,
 וברוחניות — שנמשך עליו אור וזיו וחיות
 ודבקות הבורא יתברך שמו. וכן ראו, בני ובנותי
 היקרים, לשמר מאד על מצות מזוזה. כי חכמינו
 הקדושים אמרו (שבת ג'): הזהיר במזוזה זוכה
 לדירה נאה, ולהפך מי שאינו נזהר במזוזה, אז כל
 המחלות והענשים באים לו בתוך ביתו. כמו
 שאמרו חכמינו הקדושים (שם לב'): בעון מזוזה
 בנים מתים, דכתיב (דברים ו, ט): "וכתבתם על

מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ", וּכְתִיב בַּתְּרִיה: "לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם
וְיָמֵי בְנֵיכֶם". עַל־כֵּן צָרִיכִים לְהִזָּהֵר מְאֹד בְּמַצּוֹת
מְזוּזָה, לְהַשְׁתַּדֵּל שְׂיִהְיֶה לוֹ עַל כָּל פֶּתַח וּפֶתַח
מְזוּזָה כְּשֶׁרָה, וּמְזוּזָה מְצַלֶּת מִן הַמִּיתָה, כַּמּוּבָא
בְּזֵהַר הַקָּדוֹשׁ מ'ז'ו'ז'ת' אוֹתִיּוֹת ז'ז' מ'ו'ת', בְּבֵית
שֵׁשׁ בּוֹ מְזוּזָה, אֲזוּ לֹא נִכְנָס הַמָּוֶת שָׁם, וְלִהְפֹךְ
כְּשֶׁלֹּא נִזְהָרִים בְּמְזוּזָה, אֲזוּ כָּל הַגָּרִים בְּבֵית נְחָלִים
וְגַם מֵתִים בְּקִצּוֹר יָמִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְצָרִיכִים
לְהִזָּהֵר מְאֹד מְאֹד בְּמַצּוֹת מְזוּזָה. וְכֵן תִּשְׁמְרוּ מְאֹד
מְאֹד עַל קִדְשַׁת שַׁבָּת, כִּי הַשַּׁבָּת מְעַשְׂרֶת בְּגִשְׁמִיּוֹת
וּבְרוּחָנִיּוֹת, וְכָל הַתְּאוֹנוֹת דְּרָכִים שְׁקוּרוֹת הַיּוֹם, זֶה
רַק מִחַמַּת חֲלוּל שַׁבָּת, כִּי "מִחֲלָלֶיהָ מוֹת יוֹמָת"
(שְׁמוֹת לט, יד), וְזֶה לֹא יוֹעִיל לְאָדָם בְּשׁוּם פָּנִים וְאִפֵּן
לְהִתְחַבֵּא מִמֶּלֶךְ הַמָּוֶת, מִלְּאֶךְ הַמִּשְׁחִית, מִקָּדָם
אוֹ אַחֲר־כֵּף הוּא יָמוּת בְּמִיתָה מְשֻׁנָּה — מִי
שֶׁמִּחֲלַל שַׁבָּת. וְעַל־כֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, בְּנֵי
וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, שְׁמְרוּ עַל נַפְשְׁכֶם וְעַל נַפְשׁ בְּנֵיכֶם
וּבְנוֹתֵיכֶם וְתִשְׁמְרוּ אֶת הַשַּׁבָּת, וְאֲזוּ הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר
עֲלֵיכֶם, וְאֲזוּ תִמְשַׁךְ עֲלֵיכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה, כִּי
הַשַּׁבָּת הִיא הַשֵּׁם שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא (זֵהַר ח"ב
פח:), וְיָמֵי שְׂזוּכָה לְשִׁמּוֹר אֶת הַשַּׁבָּת, אֲזוּ נִמְשָׁךְ עָלֶיךָ
אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ,

ומתענג בנעם זיו שכִּינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל מֵה
 שְׁאָדָם קוֹנֶה לְכָבוֹד שִׁבְתָּ, זֶה לֹא נִכְנָס בַּתְּקָצִיב
 שְׁלוֹ, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁלֵּם אֶת זֶה מִהָאוֹצָר
 הָעֲלִיּוֹן שֶׁבָּא מִן הַשָּׁמַיִם, וּמִי שְׂזוּכָה לְקִנּוּת לְכָבוֹד
 שִׁבְת-קֹדֶשׁ, יֵשׁ לוֹ שִׁפְעַע עַל כָּל הַשָּׁבוּעַ, וְעַל-כֵּן
 רְאוּ לְשָׁמֵר מְאֹד עַל שִׁבְת-קֹדֶשׁ, וְאַל תִּקַּל בְּעֵינֵיכֶם
 שְׁמִירַת שִׁבְתָּ כִּי בְּנַפְשְׁכֶם הִיא, וְאַל תִּסְתַּכְּלוּ לֹא עַל
 הַשְּׂכָנִים וְלֹא עַל הַקְּרוֹבִים וְלֹא עַל הַיְדִידִים, אֲלֵא
 תִּסְתַּכְּלוּ בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁמִזְהָרַת אוֹתָנוּ "זְכוֹר
 אֶת יוֹם הַשִּׁבְתָּ לְקֹדֶשׁ" (שְׁמוֹת כ, ח), שְׁצַרִּיכִים
 לְקֹדֶשׁ אֶת יוֹם הַשִּׁבְתָּ, וְכֵן רְאוּ לְהִזְהָר בְּיֹתֵר
 בְּטְהָרַת הַמְּשַׁפָּחָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה בְּטוּחִים
 שְׂיִהְיֶה לָכֶם בָּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וּבְרִיאִים וּמְשִׁפִּילִים,
 וְלְהַפְּךָ, חֵס וְחִלְיָה, כְּשֶׁלֹּא שׁוֹמְרִים עַל טְהָרַת
 הַמְּשַׁפָּחָה, אֲזִי יוֹצְאִים יְלָדִים בְּעֲלֵי מוּמִים, רַחֲמָנָא
 לִישׁוּבָן, וְלָכֵן רַחֲמוּ וְחַמְּלוּ עַל נַפְשׁוֹת בְּנֵיכֶם
 וּבְנוֹתֵיכֶם, שְׁלֹא יֵצְאוּ בְּעֲלֵי מוּמִים, אֲלֵא תִשְׁתַּדְּלוּ
 לְשָׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל טְהָרַת הַמְּשַׁפָּחָה, וְכֵן תִּקְיָמוּ
 אֶת כָּל הַמְּצוּוֹת שְׁצִוָנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֲזִי
 תִּרְגִּישׁוּ טַעַם אַחַר בְּחַיִּים, כִּי הַמְּצוּוֹת הֵן צְנוּרוֹת
 שְׁבֵהֶם נִמְשָׁךְ אוֹר וְזִיו חַיּוֹת אֲלֵקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ,
 וְתִכְלִית הַמְּצוּוֹת הִיא לְקָרֵב אֶת הָאָדָם אֶל הַקְּדוֹשׁ-

ברוך-הוא ולקרב את הקדוש-ברוך-הוא אל האדם, שזוהי מדת החסד שתגמלו זה עם זה, שהיא יסוד של כל המצוות, כי כל מצוה ומצוה היא כדי לגלות את חסדו יתברך, ועל-כן תפסיקו לעשות רשעות אחד לשני, אלא תשתדלו לקיים מצוות מעשיות בפעל בכל יום, ובזכות זה תראו ברכה והצלחה בכל מעשה ידיכם.

ד.

בני ובנותי היקרים! תקבלו על עצמכם לא לדבר על שום בר ישראל, אלא תחדירו בעצמכם אהבת ישראל, שמי שמרגיל את עצמו לאהב את כל בר ישראל, אז הקדוש-ברוך-הוא מוחל לו על כל עוונותיו. וחקמינו הקדושים אמרו (בראשית רבה, פרשה יח): על כל שבח ושבח שישאל משבחים להקדוש-ברוך-הוא משרה שכנתו עליהם; כשיהודי משבח את הקדוש-ברוך-הוא, הקדוש-ברוך-הוא משרה את השכנה עליו, וכמו-כן כל בר ישראל שהשכנה שורה עליו, אז הקדוש-ברוך-הוא אינו עוזב אותו והוא אתו ביחד, ולכן צריכים לאהב את כל בר ישראל בלי יוצא מן

הַכָּלָל כִּי (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה ל'): חֲבִיבֵינּוּ יִשְׂרָאֵל כְּכַבֵּת עֵינַי עָלֶינָהּ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ב'): אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמֹשֶׁה, כָּל מֵה שְׁאַתָּה יָכוֹל יָכוֹל לְשַׁבַּח אֶת יִשְׂרָאֵל — שִׁבַּח לְגִדְלָם וּלְפָאָרָם. לְזֹאת עָלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי מִצְנֹת אֶהְבֵּת יִשְׂרָאֵל מְאֹד חֲבִיבָה אֲצֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְצָרִיכִים מְאֹד לְהִזָּהֵר בָּזֶה לֹא לְדַבֵּר עַל שׁוֹם בַּר יִשְׂרָאֵל, כִּי (חֲלִין צ.א.): חֲבִיבֵינּוּ יִשְׂרָאֵל לְפָנַי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹתֵר מִמְּלֶאכֵי הַשָּׁרֵת, וּבְרָגַע שְׁאָדָם מְדַבֵּר עַל אֵיזָה בַּר יִשְׂרָאֵל, וּמְצִיק לוֹ וּמְצַעֵר אוֹתוֹ, הוּא יִקְבֹּל עֲנֹשׁ גָּדוֹל מְאֹד, וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְשָׁמֹר מְאֹד לֹא לְדַבֵּר עַל שׁוֹם בַּר יִשְׂרָאֵל, רַק לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ לְאַהֲבֵי אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְלְהַשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת לוֹ טוֹבוֹת, וְלֹא לְצַעֵר אוֹתוֹ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאַפֵּן, כִּי עוֹן חָמוּר לְצַעֵר אֶת אֵיזָה בַּר יִשְׂרָאֵל, כִּי כָּל יְהוּדֵי בְּלֵי יוֹצֵא מִן הַכָּלָל הוּא כִּסָּא לְשִׁכְנֵת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכִשְׁמַצְעָרִים אֶת אֵיזָה בַּר יִשְׂרָאֵל, אֲזוֹ מְצַעְרִים אֶת הַשְׁכִּינָה, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (רֵאשׁ הַשָּׁנָה ח): חֲבִיבֵינּוּ יִשְׂרָאֵל לְפָנַי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁבַכְּלֵי מְקוֹם שְׁגָלוֹ — שְׁכִינָה עִמָּהֶם; וְאִם הֵייתֶם יוֹדְעִים אֶת מַעֲלַת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הֵייתֶם עוֹזְרִים מְאֹד לְכָל

בַּר יִשְׂרָאֵל, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים פה):
 אֶפְלוּ מְחִיצָה שֶׁל בְּרוֹזַל אֵינָה מִפְּסָקַת בֵּין יִשְׂרָאֵל
 לְאֲבִיהֶם שְׁבַשְׁמִים, כָּל-כֶּף חֲבִיבִים נִשְׁמֹת יִשְׂרָאֵל
 אֶצֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-כֵּן תִּשְׁמַר אֶת עֲצֻמָּךְ
 לֹא לְצַעַר אֶת שׁוֹם בַּר יִשְׂרָאֵל, רַק תִּשְׁתַּדְּלוּ לְעֶזֶר
 אֶחָד לְשָׁנִי, וּבְזָכוֹת זֶה תִּהְיוּ נַעֲשִׂים כְּלִים לְהִשְׁרָאֵת
 הַשְּׂכִינָה, וְתִשְׁרוּ אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, וְדִיקָא עַל-
 יְדֵי-זֶה גִזְכָּה לְגַאֲלָה אֲמַתִּית וְנִצְחִית.

תם ונשלם, שבת לאל בורא עולם!